

Joosua Viljanen

Intuitio laulunopetuksessa

Laulupedagogien näkemyksiä intuitiosta

Intuitio laulunopetuksessa

Laulupedagogien näkemyksiä intuitiosta

Joosua Viljanen
Opinnäytetyö
Kevät 2024
Musiikkipedagogin tutkinto-ohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Musiikkipedagogin tutkinto-ohjelma, pop/jazz-laulu

Tekijä: Joosua Viljanen

Opinnäytetyön nimi: Intuitio laulunopetuksessa: laulupedagogien näkemyksiä intuitiosta

Työn ohjaaja: Jussi Tuohino

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: kevät 2024

Sivumäärä: 28

Intuitio on ajattelun perusta. Ihmisen ajattelu voidaan karkeasti jakaa kahteen erilaiseen prosessiin. Yksi on välitön ja ei-tietoinen eli intuitio. Toinen on tietoinen eli rationaalinen.

Opinnäytetyön aihe oli tutkia intuitiota laulunopetuksessa. Työn tavoitteena oli nostaa esiin laulunopettajien näkökulmia ja kokemuksia intuitioon liittyen. Opinnäytetyö toteutettiin laadullisena tutkimuksena. Tutkimuskysymyksinäni toimivat miten laulunopettajan olisi hyvä suhtautua intuitioon, voiko intuition käyttö olla tarpeetonta tai jopa haitallista ja miten laulunopettajat käyttävät intuitiota.

Tutkimuksen lähtökohtana oli tutkijan oma mielenkiinto aihetta kohtaan. Teoriaosuus muodostui työtä varten luetuista intuitioon liittyvästä kirjallisuudesta ja tutkimuksista. Työssä haastateltiin kahta pop/jazz-laulunopettajaa toisistaan riippumattomina yksilöhaastatteluina.

Haastateltavat esiintyivät anonymisti laulunopettaja 1 & 2 -nimikkeillä. Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin puolistrukturoitua haastattelua. Aineiston analyysimenetelmänä oli teema-analyysi. Teema-analyysistä nousseet teemat jaoteltiin vastaamaan tutkimuskysymyksiin. Haastatteluista tehty analyysi lähetettiin haastateltavien tarkistettavaksi tulkintavirheiden varalta.

Haastatteluvastausten perusteella intuitiosta on hyötyä laulunopetuksessa. Laulunopettajan on hyvä tiedostaa oma intuitiivisuus ja opetusperiaate. Opettajan omat opetusperiaatteet ja moraaliset käsitykset toimivat ajatusten ja intuition ohjaajina. Intuitiiviseksi itsensä kokeva ihminen suhtautuu usein melko tosissaan intuitiivisilta tuntuviin viesteihin. Intuitio vaatii erottelukykä. Intuition vaaraksi osoittautui se, että se sekoittuu helposti muihin mielessä liikkuviin viesteihin.

Haastateltavat kokivat apua intuitiosta ongelmatilanteiden ratkaisussa ja oppilaan oppimisvalmiuksien hahmottamisessa. Intuitio auttaa heitä valitsemaan toimivia työkaluja eli työmenetelmiä laulutunneilla ja tarvittaessa vaihtamaan jo tehtyjä suunnitelmia. Avoimessa vuorovaikutuksessa oppilaan kanssa he voivat yhteisesti tarkastella tavoitteita ja opetuksen suuntaa.

Työni auttaa laulunopettajia tiedostamaan intuitioon liittyviä seikkoja. Tutkimusta voisi jatkaa esimerkiksi kvantitatiivisella tutkimuksella valtakunnallisella tasolla. Tällöin kävisi ilmi, miten yleistä intuition käyttö laulunopetuslalla on ja kuinka opettajat intuitioon suhtautuvat.

Asiasanat: intuitio, laulunopetus, oppimisvalmius, vuorovaikutus.

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Music pedagogy, Option of Pop/jazz vocal teaching

---

Author: Joosua Viljanen
Title of thesis: Intuition in vocal teaching: vocal pedagogues' views on intuition
Supervisor: Jussi Tuohino
Term and year when the thesis was submitted: Spring of 2024
Number of pages: 28

Intuition is the foundation of thought. Human thinking can be roughly divided into two different processes: intuition, which is immediate and unconscious, and rational thinking, which is conscious and requires effort.

The thesis aimed to explore intuition in vocal teaching, highlighting teachers' perspectives and experiences. Conducted as a qualitative study, it sought to understand how teachers should approach intuition, whether its use could be unnecessary or harmful, and how intuition is utilized in teaching.

By interviewing two vocal teachers anonymously, using semi-structured interviews and thematic analysis, the study found that intuition is beneficial in teaching, helping in problem-solving and understanding students' learning readiness. However, it also highlighted the need for discernment, as intuition can sometimes be confused with other cognitive processes.

The teachers interviewed for this thesis perceived intuition as useful in selecting effective teaching methods and adjusting plans as needed. The research contributes to raising awareness among singing teachers about intuition-related aspects of teaching and suggests the potential for further quantitative research at a national level to explore the prevalence of intuition in vocal education.

Keywords: intuition, vocal teaching, interaction.

SISÄLLYS

SISÄLLYS	5
1 JOHDANTO	6
2 MIKÄ ON INTUITIO?	8
2.1 Intuition määritelmä	8
2.2 Systemi 1 & 2	9
2.3 Miten intuitio ilmenee?	10
2.4 Intuition hyödyt	11
2.5 Intuition vinoumat	12
2.5.1 Emootio	13
3 LAULUNOPETUS JA INTUITIO	14
3.1 Intuitio ja työelämä	14
3.2 Ajattelun urat	15
3.3 Oppimisvalmiudet	16
4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	17
4.1 Haastattelujen toteutus	17
4.2 Analyysin toteutus	19
5 TUTKIMUSTULOKSET	20
5.1 Miten laulunopettajan olisi hyvä suhtautua intuitioon?	20
5.2 Voiko intuition käyttö olla tarpeetonta tai jopa haitallista?	23
5.3 Miten laulunopettaja käyttää intuitiota?	24
6 POHDINTA	26
LÄHTEET	28

1 JOHDANTO

Opinnäytetöitä on tehty aiheista, jotka liittyvät laulunharjoitteluun ja tekniikkaan. Itse näen ne työkaluina, jotka auttavat harjoittamaan ääntämme ja äänellistä ilmaisuamme. Ne ovat hyvin tärkeitä tutkimuksia ja olennainen osa laulunopetusta. Minua henkilökohtaisesti kiinnostaa laulupedagogiikassa tutkia enemmänkin sitä, miten laulunopettajat tietävät mitä työkalua tulisi käyttää. Törmäsin hakiessani työlleni aihetta intuitioon. Intuitioon liittyvän kirjallisuuden lukeminen antoi minulle hyvän peruskäsityksen intuitiosta. Päädyin valitsemaan intuition, sillä aihe on kiinnostava ja antoi sopivasti haastetta.

Laulun opettaminen on oppilaslähtöistä. Esimerkiksi oppilaitoksissa oppimistavoitteisiin vaikuttavat tutkintovaatimukset sekä opiskelijan ja laulunopettajan yhteisesti luomat tavoitteet. Osaamisensa näkökulmasta laulunopettaja skannaillee oppilaalle reittiä tavoitetta kohden. Oppilas ja hänen tarpeensa ovat tässä keskeisinä asioina. (Laulunopettaja 1 2023.)

Laulutunnilla voi milloin vain tulla vastaan aihe, teema tai pulma, jota opettaja ei ole ennen kohdannut. Esimerkiksi näinä hetkinä intuitio voi olla on varsin tärkeässä roolissa. Mieleeni nousi useita kysymyksiä kuten: Miten intuitioon olisi hyvä suhtautua laulupedagogina? Miten sitä voi käyttää hyödyksi? Millaisissa tilanteissa intuition käyttö voi olla tarpeetonta tai jopa haitallista? Näistä kolmesta kysymyksestä muodostui opinnäytetyöni tutkimuskysymykset.

Kaikki ihmiset ovat synnynnäisesti intuitiivisia, jotkut tunnistavat oman intuition herkemmin kuin toiset, ja intuitiokykyä voi kehittää (Raami 2017, 14). Olen aina ollut hyvin herkkä ja tarkkaileva. Ensimmäisillä pitämilläni laulutunneilla laulunopetus tuntui hyvin raskaalta. Saatoin ylläanalysoida tilanteita ja mennä usein lukkoon, jos oppilas ei mielestäni vaikuttanut oppivan. Tämän työn tekeminen on osoittanut minulle sen, että herkkyydestä ja intuitiosta on hyötyä. Intuitiota tutkiessani olen oppinut tunnistamaan omaa intuitiotani.

Ensimmäisistä pitämistäni laulutunneista lähtien ajan myötä itseluottamukseni on kasvanut enkä kyseenalaistanut omaa osaamistani yhtä paljon. Tähän on auttanut se, että käänsin katseeni itseni opetettavaan asiaan ja oppilaan prosessiin. Pyrin nykyään tutustumaan oppilaaseen ja tarkkailemaan tilanteita neutraalista näkökulmasta ottamatta turhaa stressiä. Opinnäytetyölläni pyrin

lisäämään tietoa intuitiosta ja sen ilmenemistavoista. Toivon, että esiin tulevat asiat ja teemat voivat avata laulunopetustyötään aloittaville ja sitä jo tehneille ymmärrystä omasta intuitiostaan.

2 MIKÄ ON INTUITIO?

Tässä pääluvussa syvennyn opinnäytetyöni avainsanaan intuitioon. Avaan intuitioon liittyviä seikkoja, kuten mitä se tarkoittaa ja miten se ilmenee. Tämän opinnäytetyön kaksi ensimmäistä lukua muodostavat yhdessä teoriapohjan, jonka avulla lukija saa aiheesta paremman käsityksen.

Eri tieteenalat, esimerkiksi filosofia, neurotiede, biologia, fysiikka, kielitieteet, psykologia, design-tutkimus, kognitiotiede, innovaatiotutkimus, liiketalouden tutkimus ja kasvatustiede, tutkivat intuitiota. Jokaisella alalla on siihen omat käsitteet, näkökulmat ja tutkimusmenetelmät. Eri tutkimusalat antavat aiheesta omanlaisia näkökulmia ja tietoja. Jokainen ala tutkii vain osaa kokonaisuudesta. Intuitio on moniulotteinen ilmiö, josta on vielä paljon opittavaa. (Raami 2017, 18, 114–115).

2.1 Intuition määritelmä

Intuitio on ajattelun perusta. Ihmisen ajattelu voidaan karkeasti jakaa kahteen erilaiseen prosessiin. Yksi on välitön ja ei-tietoinen eli intuitio. Toinen on rationaalinen eli tietoinen päättely (Raami 2017, 17.)

Sana intuitio tulee latinan kielen sanasta *intueri*, joka tarkoittaa katsomista ja harkitsemista (Harper 2017). Intuitio on pohjimmiltaan havaitsemista. Sanan pohjalla on latinankielinen sana "intueor", joka tarkoittaa katsomista, näkemistä tai sisäistä näkemistä. (Dunderfelt 2015, 27).

Psykologian tutkimus määrittelee intuition käsitteenä, joka sateenvarjon kaltaisesti pitää sisällään kaikki mielen toiminnot paitsi tietoisin päättelyn. Intuitio-käsitteen sateenvarjon alle kuuluu esim. assosiaatiot, vaistot, alitajuinen toiminta, automatisoituneet taidot sekä opitut tavat kuten mieltymykset ja inhot. Psykologia määrittelee intuition hiljaiseksi informaatioksi, joka perustuu pääasiassa kokemuksiin ja opittuihin asioihin. (Raami 2017, 19.)

Malcom Gladwell (2005, 21–23) kuvailee intuitiota ilmiönä käytännön esimerkillä. Hän kertoo testistä, jonka teki ryhmä tieteilijöitä Iowassa. Testi koostui neljästä korttipakasta, joista kaksi oli punaisia ja kaksi sinisiä. Testin koehenkilöt nostivat pakoista kortteja vapaasti valitsemassaan

järjestyksessä, ja niistä joko voitti tai hävisi rahaa. Koehenkilöille ei kerrottu, että punaisten pakkojen kortit olivat vaaran vyöhyke, joista joko voitti tai hävisi paljon. Oikeastaan ainut tapa jäädä voitolle, oli nostaa kortteja sinisistä pakoista. Noin 50 kortin kohdalla suurimmalla osalla testihenkilöistä oli jonkinlainen aavistus siitä, mikä oli pelin idea. Aavistus varmistui noin 80 kortin kohdalla.

Testin aikana henkilöiden kämmenien hikirauhasten toimintaa mitattiin: hikirauhaset reagoivat lämpöön ja stressiin. Ensimmäiset havainnot stressistä tehtiin jo 10 korttinston jälkeen heidän nostessaan punaisia kortteja. Noin 40 korttia ennen pelin päättymistä pelaajien kämmenet olivat jo hikiset ja heidän käyttöksensä alkoi muuttua hermostuneemmaksi punaisten korttien nostamisen kohdalla. (Sama)

Edellä mainitussa korttipelitestissä keho kertoi stressin muodossa jo ennen rationaalista päättelyä, että punaiset kortit olivat vaaran vyöhyke. Intuitiota voidaan määritellä näin: tiedän, mutta en osaa vielä sanoa sitä, millä tavalla tiedän (Raami 2017, 18).

2.2 Systeemi 1 & 2

Psykologian tutkimus jakaa ihmisen ajattelun kahteen prosessiin: systeemi 1 eli ei-tietoinen intuitio ja systeemi 2 eli tietoinen päättely. Eroja näillä kahdella prosessilla on monta. Huomattavin ero lienee nopeudessa, sillä päättelyn prosessi voi korkeintaan käsitellä tietoa 40–50 bittiä sekunnissa, kun taas ihmisaistit käsittelevät informaatiota 11 miljoonaa bittiä sekunnissa. (Raami 2015, 42.)

Yleisesti uskotaan, että elämässä pärjää parhaiten keräämällä mahdollisimman paljon tietoa ja käyttämällä harkintaan mahdollisimman paljon aikaa: eli luotetaan eniten tietoiseen päätöksentekoon (Gladwell 2006, 27). Tämä ajattelutapa sivuuttaa intuition potentiaalin. Alitajunta sisältää suurimman osan siitä, mitä ihminen on elämässä oppinut ja kokenut. Intuitio nähdään usein väylänä valtavaan suureen ihmisen sisällä olevaan tietovarastoon. (Dunderfelt 2015, 62.)

Taulukko 1. Systeemit 1 ja 2 erot Asta Raamin ja Tony Dunderfeltin mukaan.

SYSTEEMI 1	SYSTEEMI 2
Intuitio	Järkeily
NOPEAA OIVALTAMISTA	HIDASTA HARKITSEMISTA
AUTOMAATTISTA	TIETOISTA
VAIVATONTA	TYÖLÄSTÄ
HITAASTI OPPIVA	SÄÄNTÖJEN HALLITSEMA
EI VERBAALISTA	VERBAALISTA
ITSESSÄÄN SELVÄT KOKONAISUUDET	YKSITYISKOHDAT ANALYSOIDAAN

Raami (2017, 28) kirjoittaa, että näitä kahta prosessia tietoisesti vuorottelemalla ja yhdistämällä syntyy parhaimmat tulokset monimutkaisissa päätöksenteko- ja ideointitilanteissa. Intuitio auttaa tietoista mieltä, ja näitä kahta prosessia emme edes pysty erottamaan toisistaan.

2.3 Miten intuitio ilmenee?

Intuition tutkijat ovat yhtä mieltä siitä, että intuitiiviset kokemukset liittyvät yleisimmin johonkin elämäntilanteeseen, pulmaan tai tavoitteeseen. Se on viesti psyykeltä, joka ilmestyy ”mielensisäiselle näyttöpäätteelle”. Viestin tarkoitus on saada tavoitteemme mahdollistettua ja tarpeemme täytenä. Intuitio ilmenee seuraavin tavoin: välähdyksenä, tunteena, palojen lokahtamisena paikoilleen, varoitusjärjestelmänä, tutkana, vatsanpohjatunteena, vaistona eli kuudentena aistina tai sydämen viisautena. (Dunderfelt 2015, 14,19,20.)

Kuva 1. Intuition ilmenemistapoja T. Dunderfeltin (2015, 19–20) mukaan.

2.4 Intuition hyödyt

Intuitiiviset kyvyt voivat seuloa käyttökelpoisia tuloksia raakadatakokoelmista, antaa uusia suuntia mahdollisille ratkaisuille ja ylittää tietoisien päättelyn rajat. Intuition tarkkuutta ja luotettavuutta voidaan perustellusti kyseenalaistaa, jos sitä pidetään satunnaisena tunteena. Intuitiiviset kyvyt vaativat kehittämistä, samalla tavalla kuin päättelykyvytkin. Intuitiivisten kykyjen kehittäminen on fiksua, koska se mahdollistaa tietoisien ja tiedostamattoman ajattelun yhdistämisen toisiinsa. (Raami 2015, 32.)

Maailma muuttuu entistä nopeammin ja ennalta arvaamattomammin. Kestävä kehitys, mahdottomalta näyttävät ongelmat, kuten ilmastonmuutos, ja ihmiskunnan muut ongelmat kaipaavat uusien taitojen kehittämistä. Intuition tutkimus yltää myös luovuuteen ja siihen, miten esimerkiksi keksijät, nobelistit ja visionäärit saavat aikaan muiden ihmisten mielestä radikaaleja ja nerokkaita oivalluksia, joilla on ratkaistu mahdottomilta vaikuttavia ongelmia läpi historian. Intuition näkökulmasta mahdottomia ongelmia ei ole, on vain kyvyttömyyttä nähdä ratkaisuja. (Raami 2020, 22–23.)

Ollakseen älykästä, intuitio tarvitsee riittävää avoimuutta ja erottelukykyä. Ellei ole avoimuutta, ei havaita pieniä merkityksellisiä intuition viestejä. Erottelukyky puolestaan varjelee liialta hyväuskoisuudelta ja harhateiltä. Intuition käyttöä on hyvä harjoitella, ja erilaisten viestien erottelukykyä on tarpeellista kehittää. Toimiessaan hyvin havainto- ja erottelukyvyyt ovat keskeiset tekijät älykkäälle intuitiolle. (Raami 2017, 294, 296.)

Intuitio on sisäisen tietämisen tapa. Jokaisen ihmisen mieli ja keho toimii vähän eri tavoin. Tämän vuoksi on tarpeen oppia tunnistamaan omat tyypilliset intuition vinoumat ja toisaalta asiat, jotka vahvistavat oikeita intuition viestejä. (Raami 2017, 284.)

Malcolm Gladwell (2006, 60) kertoo kirjassaan intuition potentiaalista löytää nopeita ja tarkkoja havaintoja. Yllättävän monella ammattikunnalla on sana, jolla kuvataan erityistä kykyä ymmärtää nopeasti tilanteita ja suuria kokonaisuuksia ohuilla kokemusten siivuilla. Urheilussa voidaan puhua ”kentän tajusta” tai ”pelisilmästä”. Armeijanjohtajilla on ”coup d’oeil”, joka suomennettuna tarkoittaa yhden katseen voimaa.

Ihmiset, jotka osaavat käyttää intuitiota, osaavat nähdä piilossa olevan logiikan. Aiheet, joista ei ole nähtävissä logiikkaa tai järkeä, altistavat hankalille tunteille. Se voi tuntua vapaapudotukselta, joka kyseenalaistaa suhdettamme tietoon. Jos ei ole työkaluja epävarmuudessa toimimiseen, todennäköisesti palataan vanhoihin tuttuihin tottumuksiin ja toimintamalleihin, joista on aiemmin ollut hyötyä. (Raami 2020, 24.)

2.5 Intuition vinoumat

Intuitio on herkkä vinoumille, sillä se on erittäin nopeasti toimiva tunnistusprosessi. Tietoinen mieli saattaa sivuuttaa joitain havaintoja, jotka eivät sovi mielen rakentamaan tilanteeseen. Tämän takia havaitseminen on ensiarvoisen tärkeää. (Raami 2017, 24.) Tony Dunderfelt (2015, 59–60) jaottelee intuition vääristymät kolmeen ryhmään: toive-, luulo- ja pelkoajattelu.

Intuitio ja mielikuvitus ovat kaksi eri asiaa. Mielikuvitus on muokkautuva ja joustava mielen sisäinen kuva, jota voi työstää ja manipuloida haluamallaan tavalla. Intuitio sen sijaan yleensä vastustaa manipulaatiota, ja sillä on oma tahdosta riippumaton logiikkansa ja etenemisensä. (Raami 2020, 128.)

Heuristiikat syntyvät toistuvista tilanteista. Heuristiikkoja ovat esimerkiksi nyrkkisäännöt, kehittyneet arvaukset tai kokemusten mukana vakiintuneet käsitykset eli stereotypiat. Heuristiikat nopeuttavat ratkaisujen löytymistä, ja niitä voi kehittää tietoisesti ajattelun ja toiminnan tueksi. Heuristiikkoja käyttämällä voidaan kuitenkin päätyä väärään lopputulokseen, jos sivutetaan havaintoja, jotka eivät sovi mielessä olevaan kokonaisuuteen. (Raami 2017, 24.)

2.5.1 Emootio

Intuitio on havaitsemista, joten se on luonteeltaan neutraalin tuntuista asioiden ja ilmiöiden rekisteröimistä, joka voi olla myös ”tunne”. Asioiden arvioiminen läheisemmin liittyy enemmän emootioihin. Emootio voi olla harhainen luulo, pelko tai psyyken epämääräinen keksintö. (Dunderfelt 2015, 57.)

Taulukko 2. Intuition ja emootion erot Tony Dunderfeltin (2015, 57) mukaan.

INTUITIO	EMOOTIO
<i>Havainto</i>	Tunne
<i>Nopea välähdys</i>	Mielessä viipyilevä
<i>Selkeä</i>	Epämääräinen
<i>Rehellinen ja suora</i>	Selittelevä ja epäilevä
<i>Vapauttava</i>	Painostava

3 LAULUNOPETUS JA INTUITIO

Intuitio liittyy ihmisen oppimiseen ja ajatteluun. Laulunopetus on haastavaa siinä mielessä, että ei ole olemassa kahta samanlaista soitinta. Ihmisen koko keho on osa instrumenttia. Varsinaista soitinta ei suoranaisesti voi nähdä paljain silmin, sillä instrumentin hallinta tapahtuu ääniväylässä eli kurkun ja suun sisällä. Ei myöskään ole olemassa kahta samanlaista ihmisääntä. Jokaisen ihmisen ääni ja soitin ovat yksilöllisiä.

Laulupedagogiikassa käytetään paljon mielikuvia ja auditiivisia esimerkkejä. Opettajan tulee analysoida tarkasti oppilaan äänenkäyttötapaa ja sen ongelmakohtia, jotta päästäisiin lähemmäksi haluttua tulosta tai "soundia". Tässä opettaja käyttää apuna erilaisia harjoitteita eli "työkaluja", joilla oppilas harjoittelee äänenhallintaa. Työkalut eivät aina toimi, tai ne voivat tarvita enemmän aikaa tai ymmärtämistä, jotta ne toimisivat.

Ihmisiäni on yhteydessä ihmisen persoonaan ja henkiseen tilaan. Monet emotionaaliset ongelmat, jännitystilat ja pelot voivat lisätä kehon lihasjännitteitä ja vaikuttaa negatiivisesti ääneen. Laulu- ja puheäänestä voi aistia ihmisen persoonallisuuden, tarpeet, motivaation ja konfliktit. Voisi sanoa, että "ääni on sielun peili". Äänihäiriö saattaa heijastaa jotain syvempää ongelmaa. (Koistinen 2003, 11.)

3.1 Intuitio ja työelämä

Tutkiessani intuitiota huomasin, että tästä aiheesta on tehty opinnäytetöitä useilla eri aloilla. Laulupedagogin intuition käytöstä en löytänyt opinnäytetyötä. Olen opettanut laulua kaksi ja puoli vuotta, ja kokemukseni on, että hyvin moni tuntemani laulunopettaja käyttää intuitiota työssään.

Tutkimuksia intuitiosta on tehty eri aloilla. Seuraava esimerkki on liike-elämästä. Suomessa perheyhtiöiden esihenkilöiden intuition käyttöä on tutkinut Marja-Liisa Kakkonen (2006, 94). Hänen tutkimuksistaan ilmeni kolme tapaa, miten esihenkilöt erityisesti käyttivät intuitiota.

1. Sosiaaliset tilanteet: kun luotiin tai ylläpidettiin suhteita asiakkaisiin tai henkilökuntaan esim. rekrytoinnissa ja asiakaspalvelutilanteissa.
2. Innovatiiviset kehitysideat liittyen sijoituksiin, myynnin lisäämiseen, uusiin toimintatapoihin työpaikalla ja pitkäaikaisiin suunnitelmiin. Suurien kokonaisuuksien hahmottaminen.
3. Arkista ongelmanratkaisuun liittyvää intuitiota käytettiin asiakkaan ongelmien ratkaisuun, tuotteiden hinnoitteluun ja toimintatapojen ongelmakohtien tunnistamiseen.

(Sama)

Laulunopetuksesta löytyvät nämä kolme samaa elementtiä. Laulunopetus on sosiaalista toimintaa, ja se perustuu opettajan ja oppilaan vuorovaikutussuhteeseen, jossa ratkaistaan äänentuottoon tai ilmaisuun liittyviä ongelmia. Laulunopetuksessa muutokset ei välttämättä tapahdu nopeasti, tarvitaan myös pidempiaikaisia suunnitelmia ja tavoitteita.

3.2 Ajattelun urat

Oppilaan ääni muodostuu enemmän tai vähemmän tietoisesti. Oppilaalla ei välttämättä ole tiedossa, että omaan ääneen voi vaikuttaa tai miten sitä muovataan, ja tämän takia oppilas yleensä hakeutuu laulutunnille.

Opetellessaan uutta asiaa ihminen on kuin lumisen huipun päällä. Tavoite on päästä mäki alas. Kun mäkeä lasketaan ensimmäistä kertaa, voi vapaasti laskeutua mistä haluaa. Seuraavalla kerralla näkyvillä on reitti, jota on ensimmäisellä kerralla laskettu. Joka kerralla ura syvenee, reitti automatisoituu ja tietoisuus muista mäenlaskureiteistä häviää. Aivot toimivat samalla tavalla. Ihminen oppii tekemään jonkun asian tietyllä tavalla ja tekee sen herkästi aina samalla tavalla jatkossakin. (Raami 2020, 30.)

Ihmisen äänenkäyttö muodostuu samalla periaatteella. Yleinen tavoite laulutunneilla on oppia pois mahdollisista haitallisista äänenkäyttötavoista ja luoda tilalle uusia terveellisiä äänenkäyttötapoja. Laulua opiskelevan voi olla vaikeaa edes tiedostaa, että hänellä on iskostuneita äänenkäyttötapoja, joita voi muovata. Voisi sanoa, että laulunopettaja on kuin lasketteluopettaja, joka ohjaa laskemaan uusia reittejä pitkin.

Tämän ajattelutavan mukaan on siis oleellista, että laulunopettaja ylipäättään tunnistaa jokaisen oppilaan urautuneen äänenkäyttötavan eli reitin, jota pitkin on aina laskenut. Ihminen käyttää ääntä läpi elämän – omasta puhe- ja lauluäänestä tulee osa ihmisen persoonaa. Äänen kanssa työskentely on hyvin henkilökohtaista ja monelle arka paikka.

3.3 Oppimisvalmiudet

Haastattelujen myötä yhdeksi tutkimuksen pääsanaksi nousi oppimisvalmiudet. Haastattelin kahta laulunopettajaa, joihin viitataan nimillä laulunopettaja 1 & 2. Laulunopettaja 1 tarkkailee oppilastaan voidakseen selvittää oppilaan oppimisvalmiuksia, eli sitä millainen on oppilaan kyky vastaanottaa informaatiota, harjoitella ja oppia sillä hetkellä. Kun oppilaan oppimisvalmiudesta on muodostunut jonkinlainen käsitys yhteistyössä oppilaan kanssa, voidaan arvioida, millä tavalla tuntia lähdetään rakentamaan. Laulunharjoittelu vaatii keskittymistä ja resursseja sekä asennetta ja heittäytymistä. Tämän takia oppilaan vireystason huomioiminen on hyvä lähtökohta jokaiseen opetustilanteeseen. Joskus oppilaan tai opettajan vireystila ei ole optimaalinen. Laulunopettaja 1:n mukaan täytyy ”hoksata, jos joku tipahtaa niin sanotusti kärryiltä – opettaja, oppilas tai molemmat”.

Oppilaan astuessa sisään luokkaan Laulunopettaja 2 alkaa aistimaan, millä mielellä oppilas on. Aistiessaan oppilaan olevan lannistunut tai uupunut, hän keksii tapoja nostattaa mielialaa ja motivaatiota. Aistiessaan stressiä tai ylivirittyneisyyttä, hän valitsee maadoittavia ja rauhoittavia keinoja ja harjoitteita. Hänen mukaansa hän seuraa sitä, mitä hänen sydämensä kertoo, jotta oppilas voisi ottaa parhaiten tietoa vastaan.

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

Intuitio on aihe, josta ei laulupedagogiikassa löydy paljoa tietoa suomeksi. Intuitio käsitteenä on vaikea, sillä se voi tarkoittaa montaa eri asiaa riippuen myös henkilön omasta suhteesta intuitioon. Tarkoituksena on ymmärtää paremmin intuition käytön vahvuuksia ja heikkouksia laulunopetuksessa.

Tutkimustavaksi valitsin laadullisen tutkimuksen. Laadullisen tutkimuksen tavoite on kuvata ja selvittää jotakin tapahtumaa tai ilmiötä ja ymmärtää siihen liittyvää toimintaa (Eskola & Suoranta 1998, 61). Laadullinen aineisto koostuu tekstistä, joka voi olla muodostettu erimuotoisista haastatteluilta, henkilökohtaisista päiväkirjoista, omanelämäntarinoista ja kirjeistä sekä tarkoitusta varten tuotetusta kirjallisesta ja kuvallisista aineistoista tai äänimateriaaleista. (Sama, 15).

Valitsin aineistonkeruumenetelmäksi haastattelun. Haastatteluilla luodaan aineisto, joka mahdollistaa teoreettisesti kestävien näkökulmien nostamisen esiin. Laadullisen tutkimuksen aineiston tehtävä on auttaa tutkijaa rakentamaan käsitteellistä ymmärrystä ilmiöstä eikä niinkään kertoa vain aineistosta. (Sama, 62.)

4.1 Haastattelujen toteutus

Viitataan haastateltaviin nimillä laulunopettaja 1 ja laulunopettaja 2. Haastateltavana ovat kaksi pop/jazz-laulunopettajaa. Kummallakin haastateltavalla on noin viidentoista vuoden laulunopettajan ura takana. Valitsin haastateltavat sen perusteella, että heillä molemmilla on paljon kokemusta musiikin alalta. Tunnen kummatkin haastateltavat entuudestaan. Kokemukseni heistä oli, että he ovat intuitiivisia laulunopettajia. Toivoin heidän tuovan avartavia näkökulmia tähän työhön. Haastateltavien avoin suhtautuminen intuitioon on hyvin tärkeää, sillä tutkimuksen tarkoitus on nostaa esiin intuition konkreettisia ilmenemistapoja laulunopetuksessa sekä intuitiivisten laulunopettajien suhtautumista omaan intuitioonsa.

Valitsin aineistonkeruumenetelmäksi puolistrukturoidun haastattelun. Puolistrukturoitu haastattelu on sopiva tutkittaessa aiheita, jotka ovat intiimejä, arkoja tai heikosti tiedostettuja asioita (Hirsjärvi & Hurme 1985, 36). Intuitio on aiheena näitä kaikkia.

Haastattelut kestivät noin 45 minuuttia, ja ne toteutettiin etänä Microsoft Teams -viestintäalustalla. Haastattelukysymykset olivat seuraavat:

1. Mitä intuitio tarkoittaa sinulle?
2. Oletko tietoinen omasta intuitiostasi? Jos olet, toimitko intuitiosi mukaan?
3. Miten intuitio voi ilmetä opetustilanteessa?
  - Vaikuttaako intuitiosi laulutunnilla siihen millaista kieltä käytät tai millä tavoilla räätälöit palautettasi?
  - Vaikuttaako intuitiosi käytökseesi laulutunnilla?
4. Vaikuttaako intuitiosi laulutunnilla valitsemiisi pedagogisiin tulokulmiin?
  - Työkalut
  - Tunnin rytmittäminen?
5. Voiko intuition käyttö opetustilanteessa olla tarpeetonta tai jopa haitallista? Jos voi, min-kälaisissa tilanteissa?
6. Oletko aina ollut intuitiivinen ja ajan kanssa tullut varmemmaksi intuition käyttäjäksi? Tai onko laulunopetus tehnyt sinusta intuitiivisemman?

4.2 Analyysin toteutus

Intuition käytöstä laulupedagogiikassa ei löydy montaa tutkimusta suomeksi. Tämä vaikutti tutkimuskysymysten muodostamiseen. Tutkimuksen tarkoituksena ei ollut syventyä yhteen tietyn intuition käyttötapaan laulupedagogiikassa vaan ymmärtää, miten laulupedagogit jo käyttävät intuitiota ja miten siihen olisi hyvä laulunopettajana suhtautua. Tutkimuskysymykset olivat seuraavat: Miten laulunopettajan olisi hyvä suhtautua intuition? Voiko intuition käyttö olla tarpeetonta tai jopa haitallista? Miten laulunopettajat käyttävät intuitiota?

Tallensin videotallenteet haastatteluista ja tein niistä litteroinnit. Tulostin litteroinnit ja kirjoitin muistiinpanoja niihin liittyen. Leikkasin vastaukset ja jaottelin ne teemoittain. Tein kolme saraketta 3 x 3 m pahvialustalle tutkimuskysymykset otsikkoina. Teippasin leikkaamani lappuset teemoittain vastaamaan tutkimuskysymyksiin.

Teemoittelulla voidaan nostaa esiin aineistosta tutkimusongelmaa valaisevia aiheita. Teemoittelu vaatii onnistuakseen teorian ja kokemuksen vuorovaikutusta, joka tutkimustekstissä näkyy niiden lomittumisena toisiinsa. (Eskola & Suoranta 1998, 175–176.)

Analysoin aineiston teema-analyysimenetelmällä. Tämä menetelmä sopi mielestäni tämän työni tarkoitukseen, sillä tutkimuksen tavoitteena on kartoittaa intuition käyttöä laulunopetuksessa. Aineiston luotettavuuden ja sisällön paikkansapitävyyden varmistamiseksi lähetin alustavan teema-analyysin haastateltaville tarkastettavaksi mahdollisten tulkintavirheiden varalta. Palautteen saatua tein tarvittavat korjaukset.

Laadullista analyysia ja tulkintoja voidaan lähestyä kahdella eri tavalla. Voidaan pitäytyä tarkasti aineistossa rakentaen siitä tulkintoja. Toinen tapa on pitää aineistoa tutkijan teoreettisen ajattelun lähtökohtana, apuvälineenä tai lähtökohtana tulkinnoille. (Eskola & Suoranta 1998, 146.) Rakensin tulkintoja aineistossa tarkasti pitäytyen.

5 TUTKIMUSTULOKSET

Tässä luvussa esittelen tutkimuskysymykset ja vastaan niihin teemoittain. Kun viitataan haastattelujen tuloksissa tunteihin, kyse on aina haastateltavan itse pitämistä laulutunneista. Mikäli haastateltava viittaa joihinkin muihin tunteihin, on siitä mainittu viittaamalla erikseen.

Haastatteluissa tuli ilmi, että laulunopettajat toimivat opettamisen lisäksi opiskelijoille apuna, tukena, fasilitaattoreina, ”oppimisen ruokkijoina ja vauhdittajina”, kuuntelijoina ja motivoijina.

5.1 Miten laulunopettajan olisi hyvä suhtautua intuitioon?

Teema 1: Oman intuitiivisuuden tiedostaminen

Laulunopettaja 1 kertoo aina olleensa ”kuunteleva lapsi”. Lapsuudesta saakka hänellä on ollut ”tuntosarvet herkkänä” esimerkiksi ympäröivälle ilmapiirille. Hänen intuitionsa johtaa hänen päätöksensä omien sanojensa mukaan ikään kuin nykimällä oikeaan suuntaan. Laulunopettaja 1 on hyvin tietoinen intuitiostaan. Hän pyrkii työskentelemään täysin sen mukaan, vaikka se joskus onkin vaikea.

Laulunopettaja 1:n mielestä intuitio ei tunnu henkilökohtaiselta. Tuntuu, kuin intuitio ei tulisi hänestä itsestään persoonana vaan jostain muualta. Hänen omien sanojensa mukaan: ”Mielestäni intuitio on tietämisen vastakohta. Intuitio on sitä, että minä en tiedä, joten minä kuuntelen”.

Laulunopettaja 2 tiedostaa, että hän on lapsesta saakka ollut intuitiivinen ja tarkkaileva ja aistinut herkästi ympärillä olevaa tunnelmaa. Vaikka hän on koululaisena kohdannut musiikkia opiskellessaan vastoinkäymisiä, kuten lannistamista ja haukkumista, hänellä on ollut voimakas sisäinen tarve edetä musiikkiurallaan. Laulunopettaja 2 on seurannut sitä, mitä rakastaa tehdä, vaikka järki välillä on ehkä sanonut musiikkialan kannattamattomuudesta ja työpaikkojen vähyydestä.

Laulunopettaja 2 mielestä tässä ajassa me ihmiset mieluummin haluamme järkeillä asiat eikä kuunnella sitä sisäistä ääntä, joka voisi viedä meitä johonkin oikeaan suuntaan. Laulunopettajalle 2

intuitio on sisäinen ääni, joka johtaa hänen toimintaansa ja jota hän on opetellut kuuntelemaan. Hän on huomannut, että näin toimiessaan se on vienyt hänet niiden asioiden pariin, missä hän kokee olevansa eniten oma itsensä. Aikuisena vuosien mukana hän on uskaltanut luottaa intuitioon enemmän.

Laulunopettaja 2:n mielestä intuitio on täysin ihmiskohtaista. Jokainen ihminen aistii erilaisella herkkyydellä ympäröivää maailmaa. Laulunopettaja 2 uskoo, että ihmiset, joiden intuitio ei toimi herkästi, eivät ole myöskään kovin aistiherkkiä. Heidän hermostonsa ei siis ole yhtä herkistynyt aisteille, eivätkä he tällöin välttämättä osaa lukea kaikkia tilanteita.

Laulunopettaja 2 tiedostaa, että oma intuitio ei aina ole oikeassa. Hän itse tiedostaa olevansa hyvin herkkä ja juuri siksi luottaakin hyvin paljon omaan intuitioonsa. Hän on todennut opetusurallaan oman herkkyyden olevan suureksi hyödyksi laulunopetuksessa. Juuri tämä herkkyyys antaa hänelle uskallusta luottaa omaan intuitioon.

Laulunopettaja 2:n vastauksessa tuli esiin ajatus laulunopettajan jaksamiseen liittyen. Intensiiviset tunnit ja niihin aktiivisesti paneutuminen vievät paljon voimia ja energiaa. Laulunopettaja 2:n sanoin:” koska minä teen työtä koko ajan kaikki aistit herkkinä, intuitiivisesti seuraillen tuntia, niin olen sitten aivan poikki. Jokaisen tunnin jälkeen musta tuntuu, että minä tarvitsen aika paljon palautumista”.

Teema 2: Oman opettajakuvan ja opetusperiaatteiden tiedostaminen

Haastattelussa mentiin hyvin syväluotaaviin aiheisiin. Vastauksissa oli paljon yhteisiä piirteitä. Vastauksen keskiössä oli selvästi esillä oppilaslähtöisyys. Molemmat kokivat tärkeinä avoimen kommunikaation, vastavuoroisuuden, opettajan läsnäolon, valppauden ja oppilaan kohtaamisen eri tilanteissa. Oppilaan oman oppimisprosessin tukeminen, uskon vahvistaminen omiin kykyihin sekä kasvaminen omanlaisena laulajana oli heille myös oleellista.

Laulunopettaja 1 kertoo, että oppilaan tullessa luokkaan alkaa sanaton kommunikaatio, informatiivivirtaus opettajan ja oppilaan välillä. Molemmat kohtaavat omalla persoonallaan, arvomaailmallaan ja näkevät maailman omalla tavallaan omien kokemustensa kautta. Laulunopettaja 1 kertoo yllättävien tilanteiden tulevan joskus niin, ettei niihin voi valmistautua. Oppilaalla voi olla jokin tunnereaktio, joka on kypsyttelyt viikkoja. Se voi olla vaikka epäonnistumisen pelko tai

turhautuneisuus. Näihin hän opettajana reagoi intuition pohjalta aika nopeasti. Jos tilanne hoidetaan niin, että siitä jää kaikille hyvä mieli ja oppilas on tullut kohdatuksi, niin silloin haastateltavan mielestä on toimittu intuitiota ja omaatuntoa kuunnellen.

Laulunopettaja 1:n opetusperiaate ei ole tavoitella ainoastaan sitä, että oppilas oppii. Oppimisen lisäksi tavoite on saada oppilas inspiroitumaan ja innostumaan oppimisesta näkemällä oman potentiaalinsa. Haastateltava päättelee, että oppilas on hakeutunut tunneille haluten oppia. Hän kokee tehtäväkseen toimia ikään kuin peilinä oppilailleen, heijastaen takaisin sen, että sinä haluat oppia.

Laulunopettaja 1 pyrkii opettaessaan tukemaan oppilaan motivaatiota huomioimalla ne syyt, miksi oppilas aloitti laulamisen ja miksi tälle on tärkeää ilmaista itseään äänellään. Hän saattaa aistia oppilaalla olevia piileviä, lauluilmaisuuksiin liittyviä rajoitteita, jotka ovat usein psykofyysisiä eli kehossa ja mielessä. Myöhemmin havainnot voivat muuttua tietoisemmaksi teoriaksi, jota voidaan tarvittaessa tutkia yhdessä teknisellä tasolla.

Laulunopettaja 2:n mielestä laulu on taidetta, jonka tarkoitus on saada kuulija tuntemaan jotakin. Ensiarvoisen tärkeää on ylläpitää laulajan rakkautta tähän taiteeseen. Tekniikka on työkalu laulun tulkinnalliselle suorittamiselle. Laulajan fiilis välittyy kuitenkin tunteina kuulijoille soundissa, ja se koskettaa ja on kiinnostavaa yleisölle. Laulutekniikkaa hän sanoo opettavansa siksi, että ihminen voisi tehdä äänellään turvallisesti ja mukavasti juuri sitä, mitä hän haluaa.

Laulunopettaja 2 mainitsi monta kertaa sen, että on hyvä, jos oppilaalle jää hyvä fiilis. Tästä syystä kysyin haastattelussa häneltä ylimääräisen kysymyksen: kumpi on tärkeämpää, mahdollisimman tehokas oppiminen vai se, että oppilaalle jää hyvä fiilis? Laulunopettaja 2:n vastauksesta ei jäänyt epäselväksi, että hänellä on todella vahva pedagoginen rakkaus oppilaitaan kohtaan. Hän juhlii jokaista oppilaan onnistumista samalla tavalla kuin Suomi tekisi maalin jääkiekon MM-kisoissa. Tunnista jää aina enemmän käteen, kun sekä oppilaalla että opettajalla on hyvä fiilis.

5.2 Voiko intuition käyttö olla tarpeetonta tai jopa haitallista?

Teema 3: Epävarmuudet

Laulunopettaja 2 kokee, että intuitiivisessa laulunopettamisessa ei sinänsä ole suurta riskiä. Hän näkee, että riski tulee tilanteissa, jolloin opettajan omat epävarmuudet johtavat tuntia eikä intuitio. Omat epävarmuudet voivat tulla ilmi opetustilanteissa – epävarmuudet, jotka liittyvät esimerkiksi oppilaan arvostukseen, omaan ammattitaitoon tai vaikka siihen, että pitääkö oppilas opettajasta.

Laulunopettaja 2:n mukaan laulutunnilla emotionaalinen loukkaantuminen viestii yleensä siitä, että epävarmuudet ja emootiot ovat ohjanneet tuntia väärään suuntaan. Katseen pitäminen opetettavassa asiassa, kaukana egosta ja epärationaalisista emootioista laskee loukkaantumisen ja kiihtymisen mahdollisuutta.

Laulunopettaja 1 puhuu siitä, kuinka laulunopetustyö on kohtaamistyötä. Se voi nostaa mieleen omia henkilökohtaisia käsittelemättömiä pelkoja, epävarmuutta ja kipeitä muistoja. Kaikki meidän ajatukset eivät ole intuitiota. Pitää olla itsetuntemusta ja ottaa vastuu omista tunteista ja muista ”pimeistä kulmista”, ettei näitä tunnereaktioita heitä toisen ihmisen päälle.

Teema 4: Intuition erottelukyky

Laulunopettaja 1:n mukaan intuitiiviseksi itsensä kokeva ihminen suhtautuu usein melko tosissaan intuitiivisilta tuntuviin viesteihin. Omatunto toimii portinvartijana, joka analysoi viestejä, jotka liikkuvat mielessämme sekä arvioi ajatusten paikkansapitävyyttä, tärkeyttä ja ääneen sanomisen tarpeellisuutta. Laulunopettaja 1 uskoo, että jos tunti on hoidettu niin, että kaikille jää hyvä mieli, vaikka olisikin oltu epämukavuusalueella, silloin on voitu hyödyntää intuition tarjoamia nykäisyjä tarkoituksellisella tavalla niin, että ääneen sanotut asiat ovat läpäisseet omatunnon seulan.

Laulunopettaja 1:n mielestä itsereflektiosta on jokaiselle hyötyä. Kun opettajalla herää tunnin aikana jokin tunne, opettaja voi tutkia tunnettaan esimerkiksi seuraavanlaisilla lisäkysymyksillä: Onko tämä minua? Kannattaako minun tästä oppilaalle mainita ja millä tavalla?

Laulunopettaja 2 pyrkii ehkäisemään omien epävarmuuksien nousemisen tunnin aikana keskittymällä *ainoastaan* oppilaan oppimiseen positiivisen pedagogiikan kautta. Hän tunnistaa herkästi ajatukset, jotka eivät liity oppilaan kehitykseen tai oppimiseen. Hän pyrkii kitkemään nämä ajatukset mielestä pois mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti. Tavoitteena on miettiä, mikä opiskelijalle on hyväksi. Tämä ei kuitenkaan takaa sitä, että omat epävarmuudet eivät ikinä nousisi pintaan. Tätäkin joutuu harjoittelemaan, sillä kukaan opettaja ei tule tässäkään asiassa valmiiksi.

Laulunopettajan 2 mielestä intuitio menee helposti sekaisin muiden alitajunnassa kuuluvien äänien kanssa. On tärkeää myös kysyä tunnin aikana oppilaalta palautetta siitä, onko harjoitteet hänen mielestään ymmärrettäviä ja meneekö tunti oikeaan suuntaan. Tunnin aikana saatu palaute auttaa opettajaa viemään tuntia oikeaan suuntaan sekä pitämään opettajan ja oppilaan välisen kommunikaation selkeänä ja johdonmukaisena.

5.3 Miten laulunopettaja käyttää intuitiota?

Teema 5: Intuition hyödyntäminen laulutunnilla

Laulunopettaja 1 kertoo toimivansa laulutunneillaan vaistonvaraisesti. Laulunopettaja 1:n mukaan hänen osaamisensa, laulunopetuskokemuksensa ja asiantuntijuutensa muodostavat yhdessä arjen työkalupakin. Intuitiota on käytetty esimerkiksi silloin, kun irralliselta ja kaukaa haetultakin tuntuvaan ideaan tartutaan avoimin mielin, ja se osoittautuikin molempien yllätykseksi avaimeksi käsillä olevaan pattitilanteeseen. Laulutunnilla tapahtuvat nopeat ja odottamattomat päätökset tapahtuvat usein intuitiivisesti, Laulunopettaja 1 kertoo.

Laulunopettaja 2 kertoo, että ammattitaito on kasvanut sellaiseksi, ettei siihen tarvitse enää niin keskittyä. Työ pohjautuu suurella prosentilla intuitioon. Toisaalta hänen on vaikea tietää, mikä on taitoa ja mikä on intuitiota. Kuitenkin hän kokee, että nykyisin intuitio vaikuttaa melkein jokaiseen opetukselliseen ratkaisuun. Tilanteet ovat päivittäisiä eivätkä asiat tapahdu Laulunopettaja 2:n mukaan ”kauhean tietoisesti”. Vaikka suunnittelisi tunnin valmiiksi ennen oppilaan tuloa, tunnit eivät välttämättä aina mene niin.

Opetustilanteissa laulamisen ja tulkinnan esteiden oivaltaminen tapahtuu usein myös intuitiivisten oivallusten kautta. Laulunopettaja 2 kertoo esimerkin laulutunnista, jonka aikana oli tarkoitus käydä läpi oppilaan esiintymisohjelmisto tutkintoa varten, kuulla millä tavoin kappaleet sujuvat ja viilata pieniä mahdollisia epävarmuuksia. Tunti menikin niin, että he käsittelivät syväluotaavampaa tulkinnallista aihetta. Laulunopettaja 2 havaitsi, että tulkinnalliseen puoleen oli syytä paneutua. Oppilas antoi palautetta, että juuri tällaista hän tarvitsi. He yhdessä harjoittelivat katsekontaktin kautta kappaleen tarinankerronnallista tulkintaa. Oppilas sai siitä aivan uudenlaisen innon harjoitella seuraavan viikon tutkintokappaleita uudella työkalulla.

6 POHDINTA

Haastateltavat laulunopettajat olivat tietoisia omasta intuitiostaan ja suhtautuivat siihen myönteisesti. Kun tunnistaa, miten oma intuitio toimii, sen voi erotella muista alitajunnanvirtauksista paremmin. Vuosien kuluessa ammattitaito on kasvanut antaen vahvan pohjan opetustilanteisiin, joita he vievät eteenpäin suurelta osin intuitiivisesti. Molempien kokemus on, että intuition avulla he voivat viedä opetustuntia oikeaan suuntaan.

Haastateltavat 1 ja 2 kuvailivat olleensa tarkkaavaisia ja herkkiä lapsesta asti. Herkkiä aistimaan esimerkiksi huoneen tunnelmaa. Kummatkin haastateltavat kuvailivat intuitiota eri tavoin ja eri sanoin. Henkilökohtaisia tapoja kokea intuitio on monia, usein intuitiota kuvaillaan esimerkiksi mielikuvaksi, tuntemukseksi, tunteeksi, tiedoksi, joka ei tule itsestä, värähtelynä tai resonointina. Ja joskus ihminen on oppinut käyttämään tätä hyödykseen. (Raami 2017, 46.)

Haastateltavien opetustapa painottuu eri tavalla, ja käytännössä intuitio ohjaa heitä tekemään sellaisia ratkaisuja, jotka sopivat heidän omaan opetusperiaatteeseensa. Oma opetusperiaatetta voi kartoittaa esimerkiksi seuraavilla apukysymyksillä: miten hyvä laulunopettaja toimii, mikä on opettajan rooli laulunopetuksessa ja mistä laulunopettaja on vastuussa ja mistä ei.

Intuition voi sekoittaa helposti pelkoihin, mielihaluihin, päähänpistoihin tai mielikuvitukseen. Silloin ei kuitenkaan ole kyse intuitiosta – se on eri asia. Erottelukykyä täytyy kehittää, jotta nämä eivät sekoitu toisiinsa. (Raami 2017, 21.) Tämän tutkimuksen tutkimustulosten perusteella tämä pitää paikkansa myös laulunopetuksessa.

Laulunopettaja 1:n mukaan opettajalla tulee olla itsetuntemusta, ja hänen tulee ottaa vastuu omista tunteistaan. Laulunopettajan olisi hyvä ymmärtää jonkin verran peruspsykologiaa. Jos opettajalla nousee puolustusmekanismi tai tunnereaktio, sitä ei koskaan saa heittää oppilaalle, eikä heijastaa niitä hänelle ikään kuin ”rivien välistä”.

Laulunopettajat aistivat ja arvioivat oppimisvalmiuksia intuitiivisesti siitä asti, kun oppilas astuu sisään luokkaan. Kun oppilaan oppimisvalmiudet on ymmärretty, opettaja voi käyttää intuitiota sopivien toimintatapojen valitsemisessa. Ammattitaito ja opetuskokemukset opettavat opettajalle erilaisia työkaluja. Opettaja voi käyttää intuitiota näiden työkalujen valinnassa ja muokkaamisessa.

Haastattelut vastasivat tutkimuskysymyksiin käytännön tasolla. Teemahaastattelusta saatu informaatio nosti esiin aiheita toivomallani tavalla ja rikastutti perustavanlaatuisesti tutkimusta. Haastateltavien oma opetusperiaate ja persoona tulivat esiin vastauksista. Aihe tuntui haastateltavien mielestä mielenkiintoiselta ja tarkoitukselliselta, joka vahvistaa tutkimuksen tarpeellisuutta.

Haastateltavat laulunopettajat olivat minulle entuudestaan tuttuja. Keskustelu oli avointa ja luontevaa. Pyrin joka tapauksessa lähestymään tutkimustani objektiivisesti. Intuitio on henkilökohtainen aihe, josta puhuminen vaatii tiettyä avoimuutta ja rentoutta.

Vastaukset tutkimuskysymyksiin olivat hyvin laajat, ja asiaa oli paljon. Aihe on hyvin henkilö- ja yksilökohtainen — jokainen kokee intuition eri tavalla. Teema-analyysi sai tulokset tiiviimpään muotoon: näillä teemoilla lopulta vastasin tutkimuskysymyksiin.

Intuitiota voisi tutkia laajemmin laulupedagogien keskuudessa. Tutkimus toi mieleen lisäkysymyksiä, joista voisi tehdä jatkotutkimusta. Ovatko kaikki laulunopettajat tietoisia intuitiostaan? Ovatko kaikki laulunopettajat avoimia intuitiolle? Käyttävätkö kaikki laulunopettajat intuitiota hyödykseen? Millä tavalla intuition tutkiminen hyödyttää opettajia, jotka eivät ole tietoisia intuitiostaan?

Tämä tutkimus rohkaisee minua käyttämään omaa intuitiotani opetuksessa ja antaa minulle itsetvarmuutta. Laulunopetustyötä voi tehdä monella eri tavalla. Näen intuitiivisen opettamisen hyvin positiivisessa valossa, ja se on voinut vaikuttaa tutkimukseeni. Saatan siis olla puolueellinen, sillä tällainen opetustyyli toimii minulla. Tämä opetustyyli ei välttämättä sovi kaikille.

Toivon, että tutkimuksia intuitiosta laulunopetuksessa syntyy jatkossakin ja sitä kautta tieto aiheesta syventyisi. Mielestäni intuitiota olisi hyvä käsitellä laulupedagogiopinnoissa. Tutkimustulokset osoittivat, että intuitiosta on hyötyä laulunopettajille.

LÄHTEET

Dunderfelt, Tony 2015. Käytä intuitiotasi: hyödynnä mielesi mahtava voima. Sipoo: Dialogia Oy.

Eskola, Jari & Suoranta, Juha 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.

Gladwell, Malcolm 2006. Välähdys: alitajuisen ajattelun voima. Helsinki: Gummerus Kustannus Oy.

Harper, Douglas 2017. Word: intuition. Hakupäivä 22.02.2024. <https://www.etymonline.com/word/intuition>

Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena. 1985. Teemahaastattelu. 3 painos. Helsinki: Kyriiri Oy.

Kakkonen, Marja-Liisa 2006. Intuition and entrepreneurs: a phenomenological study of managerial intuition of Finnish family entrepreneurs. Jyväskylä: University Library of Jyväskylä. Väitöskirja. Hakupäivä 1.03.2024. <https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/13212>

Koistinen, Mari 2003. Tunne kehosi, vapauta äänesi: äänitimpurin käsikirja: käytännönläheinen opas laulajille, kuorolaisille, kuoronjohtajille ja kaikille oman äänensä vapauttamisesta ja kehittämisestä kiinnostuneille. Helsinki: Sulasol.

Laulunopettaja 1 2023. Haastattelu 5.12.2023.

Laulunopettaja 2 2023. Haastattelu 1.12.2023.

Raami, Asta 2015. Intuition unleashed: on the application and development of intuition in the creative process. Aalto-yliopiston taiteiden ja suunnittelun korkeakoulu. Väitöskirja. Hakupäivä 1.03.2024 <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-60-6108-5>

Raami, Asta 2017. Älykäs intuitio: Ja miten käytämme sitä. Helsinki: Kustantamo S&S.

Raami, Asta 2020. Intuitio3. Helsinki: Otava.